Journal of Surgery
[Jurnalul de Chirurgie]

Editorial Open Access

Femeia în Medicină- trecut, prezent, viitor

Cristina Cijevschi Prelipcean
Departamentul Medicale I, Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași, Spitalul Clinic Judeţean de Urgenţe Sf. Spiridon – Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie Iaşi, Romania

Sociologul Alexandru Dincovici afirma că educația, joacă un rol esențial în emanciparea femeii și determină atât dorința de dezvoltare personală, cât și independența financiară, care, nu în ultimul rând, determină nevoia unui partener educat (de obicei, bărbaților le este greu să țină pasul, inclusiv emoțional).

Un scurt istoric ne arată că **Elisabeth Blackwell** în 1849, după ce a fost respinsă de 29 de școli de medicină, obține pentru prima oară în lume diploma de medic și câștigă cu greu încrederea comunităților medicale și a pacienților în Europa și SUA.

Maria Cuțarida-Cratunescu (militant pentru sănătate), este prima femeie medic din România care ulterior și-a luat doctoratul în Medicină în 1884 cu tema ''Tratamentul cancerului de col uterin''.

Prima femeie chirurg din România, membră a Academiei de Medicină din țară a fost **Marta Trancu Rainer**, iar **Sofia Ogrezeanu** a fost medic neurochirurg și a făcut parte din "echipa de aur" alături D. Bagdasar, C. Arsenie si I. Ionescu. În 2005, Congresul Mondial de Neurochirurgie a recunoscut-o pe **Sofia Ogrezeanu** ca fiind prima femeie neurochirurg din lume.

Magda Budeanu că a fost prima femeie medic, cadru universitar, din România, iar **Florica Bagdasar**, specialist în neuropsihiatrie infantilă, a introdus această specialitate în România și este prima femeie Ministru al Sănătății din țară.

Elena Densusianu Pușcariu, medic oftalmolog, șef de Clinică Oftalmologie la Spitalul ''Sfântul Spiridon'', Doctor în Medicina și profesor la Facultatea de Medicină din Iași.

Nu în ultimul rând, merită menționată **Ana Aslan**, specialist în gerontologie, academician care a înființat primul așezământ de gerontologie și geriatrie din lume si a fondat bazele concepției originale Gerovital H3 și Aslvital. A tratat personalități de seamă din țară și din străinătate (N.S. Hrușciov, Iosip Broz Tito, C. Chaplin și J. Kennedy, Somerset Maugham etc.).

Dacă ne gândim la numărul de femei medic, putem vedea o pantă ascendentă de la 200 femei medic în 1860, la 7000 la sfârșitul secolului XIX, iar în prezent 49.2% din medici, sunt femei. Un lucru de menționat este că în Iași, în 2013, 72.6% din studenții admiși la medicină, erau de sex feminin. Mai mult de atât, numărul de femei cu pregătire în rezidențiat a crescut simțitor de la 29% în 2001 la 45% în 2019 (1). Cu toate acestea, procentul în specialitățile chirurgicale, în tehnici invazive și tehnici endoscopice nu depășește în prezent 10%. O posibila explicație este, că și în prezent, funcționează vechea dogma ''women cannot do technical procedures" (2,3).

În ceea ce privește cariera academică, studiul Catalyst din 2006, arată că 50% din cei

Corresponding author: Prof. dr. Cristina Cijevschi Prelipcean; e-mail: cristinaciveschi@yahoo.com
Received May 19, 2024; **Accepted** June 15, 2024; **Published** June 30, 2024
Citation: **Cijevschi Prelipcean Cristina: Femeia în Medicină- trecut, prezent, viitor.** Journal of Surgery [Jurnalul de chirurgie]. 2024; 20 (2): 107 – 109. [Article in Romanian]. DOI:10.7438/JSURG.2024.02.01
Copyright© 2024. **Cijevschi Prelipcean Cristina.** This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited

care fac management și se ocupă activ de partea profesională, sunt femei, însă în conducerea firmelor, procentul lor este de doar 15% (4).

Remunerarea în rândul femeilor doctor în 1991 era cu 34% mai scăzută decât a bărbaților doctori, iar din 2005 până în prezent câștigul anual al unei femei este de 80% din cel al unui bărbat. Explicații pentru acest lucru pot fi extrem de multe. De la faptul că responsabilitățile în familie sunt mai mari pentru femei, chiar și în Mileniul 3, până la faptul că femeile trebuie să țină cont permanent de balanța între muncă, studiu, viață personală, familie și satisfacție (5,6,7).

''Nu poți avea viață profesională împlinită, fără viață personală fericită'' (6).

Dr **Schnall Sussmann** arată că există permanent o balanță între familie și carieră. ”You need to try establish what you want to be happy- because if you're happy in your home life, you're going to be happy in your work life.” (6,7).

Și în prezent, femeile promovează mai greu, existând o reticență față de capacitatea lor inovatoare, climatul fiind în continuare dominat de sexul masculin. **Golda Meir** afirma că ''nu pot spune că femeile sunt mai bune decât bărbații, dar pot spune cu siguranță că nu sunt mai rele decât bărbații. ''Femeile trebuie să lupte în permanență pentru drepturi și pentru schimbarea de mentalitate.” (7,8).

Sunt bine cunoscute exemplele femeilor cu statut științific deosebit. Astfel o amintim pe **Rosalind Elsie Franklin** care a făcut primele studii referitoare la structura ADN, iar lucrarea ei a fost publicată doar a 3-a în seria de articole din Nature. Crick și Watson au făcut doar o mențiune cu referire la contribuția ei la ipoteza lor (7,9).

Sheila Sherlock deși profesor la Royal Free Hospital a reușit să înființeze primul departament de cercetare de hepatologie într-o baracă din curtea spitalului (9).

În România, o amintim pe Doamna Profesor **Carmen Oproiu**, o adevărată doamnă a gastroenterologiei românești, care a introdus în clinică studiul ph-metriei esofagiene monitorizate. Profesorul **Monica Acalovschi**, a fost primul președinte femeie al Societății Române de Gastroenterologie și Hepatologie. Domnia sa a pus bazele revistei “Journal of Gastrointestinal and Liver disease'', care este și în prezent revista oficială a societății.

În final, nu trebuie să uitam că în spatele oricărui bărbat de succes stă o femeie puternică, iar în spatele oricărei femei de succes, stă un bărbat puternic.

Femeia în medicină nu trebuie să își subestimeze abilitățile, trebuie să își folosească toate oportunitățile și să își depășească frica care bântuie succesul. Nu trebuie să uitam că femeia l-a scos pe Adam din Rai și dacă stăpânul lumii a fost Zeus, dar Zeița Înțelepciunii a fost Atena.

Închei prin 7 afirmații menționați in Harvard Business Review, pe care bărbații le pot prelua de la sexul opis si aplica in viața de zi cu zi :

1. Nu te implica într-un demers, fără a avea talentul de a-l susține.
2. Cunoaște-ți propriile limite.
3. Motivează-te prin transformare.
4. Pune-ți oamenii înaintea ta.
5. Nu da ordine.
6. Empatizează.
7. Concentrează-te pe promovarea altora.

Bibliografie selectivă

1. John JJ, John ES, Pioppo L, Gupta A, Chokhavatia S, Tilara A. *Gender Disparity in Academic Gastroenterology: Beginning of the End of the Underrepresentation of Women?* Dig Dis Sci. 2022 Feb;67(2):380-387
2. Lok A, Burke CA, Crowe SE, Woods KL. *Society Leadership and Diversity: Hail to the Women! Gastrointest Endosc*. 2017 Aug 2:S0016-5107(17)32086-2
3. Twohig PA. *When Fair Is Not Foul: Promoting Female Authorship in Gastroenterology* Journals. Dig Dis Sci. 2022 Feb;67(2):377-379
4. Bhatia S, Cotton CC, Kim E, Angle H, Watts AE, Eluri S, Shaheen NJ. *Gender*

and Nationality Trends in Manuscripts Published in Prominent Gastroenterology Journals Between 1997 and 2017. Dig Dis Sci. 2022 Feb;67(2):367-376.

5. Rabinowitz LG, Anandasabapathy S, Sethi A, Siddiqui UD, Wallace MB, Kim MK. *Addressing gender in gastroenterology: opportunities for change*. Gastrointest Endosc. 2020 Jan;91(1):155-161.
6. Bernica, Jessica et al., Forks in the Road—*As Faced by Women in Gastroenterology, Techniques and Innovations in Gastrointestinal Endoscopy*, Volume 23, Issue 3, 272 – 280
7. Jawaid, Noor & Lomonaco, Jordan & Bollegala, Natasha. (2021). *The Under-representation of Canadian Women in Gastroenterology from Residency to Leadership.* Journal of the Canadian Association of Gastroenterology.
8. Zanchetta M, Junker S, Wolf AM, Traut-Mattausch E. "*Overcoming the Fear That Haunts Your Success" - The Effectiveness of Interventions for Reducing the Impostor Phenomenon.* Front Psychol. 2020;11:405. Published 2020 May 15.
9. Dooley JS. *Dame Sheila Sherlock – life and work*. Falk Foundation 2006
10. Garcia-Tsao G. *Empowering women: Perspective from a hepatologist*. Hepatology. 2016;64(6):1831-1833
11. Stanciu C, Oproiu Al, Dumitrascu D. *Gastroenterologia românească – jumătate de secol*. Ed Junimea